

Sygn. akt V **U 1106/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w Słupsku Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania Z. Ł.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 11 października 2012 r. znak (...)

w sprawie Z. Ł.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. Ł. prawo do emerytury począwszy od 12 października 2012 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Ubezpieczony Z. Ł. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 11.10.2012 roku, znak: (...), odmawiającej mu prawa do emerytury z powodu braku wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach oraz braku wymaganego wieku.

Domagał się zmianę zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do emerytury podnosząc, że od 13.02.1979 r. do 30.04.1995 r. wykonywał prace ładowacza przy załadunku i wyładunku drewna oraz pomocnika kierowcy i kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze powyżej 3,5 tony.

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, podnosząc te same argumenty co w zaskarżonej decyzji.

Z uwagi na brak piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz brak wymaganego wieku organ rentowy odmówił Z. Ł. prawa do emerytury.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. Ł., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 11.09.2012 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował niekwestionowany przez pozwany organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący według stanu na dzień 01.01.1999r. łącznie 25 lat, 10 miesięcy i 17 dni, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie należy do OFE. Nie pozostaje w stosunku pracy. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów pracy w warunkach szczególnych na podstawie świadectwa pracy wystawionego przez Zakład (...) Lasów Państwowych z dnia 05.01.1996 r. potwierdzających zatrudnienie Z. Ł. w warunkach szczególnych w okresie od 25.11.1971 r. do 30.04.1995 r. z uwagi na niezgodność wskazanych stanowisk pracy „pomocnik” i kierowca z powołanymi przepisami resortowymi, w których pod wskazanymi stanowiskami określone zostały inne stanowiska. Zaskarżoną decyzją z dnia 11.10.2012 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: akta emerytalne: wniosek k. 1 – 2, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r.– k. 19, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 05.01.1996 r.- k. 4, zaskarżona decyzja k.18-18v.

Od 25.11.1971 roku do 25.01.1996 r. ubezpieczony Z. Ł. zatrudniony był w Zakładzie (...) Lasów Państwowych w G.. Początkowo pełnił obowiązki ładowacza. Następnie w trakcie zatrudnienia od 26.10.1972 r. do 14.10.1974 r. odbywał służbę wojskową. Po powrocie z wojska od 04.11.1974 r. wykonywał pracę pomocnika kierowcy. W okresie od 13.02.1979 r. do 30.04. 1995 r. (tj. przez okres 16 lat 2 miesięcy i 18 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Uprawnienia do kierowania kat B uzyskał 04.10.1971 r., natomiast kat. C 17.07.1978 r. Ubezpieczony jeździł (...) oraz S.. Były to samochody powyżej 3,5 tony. Pracował przy wywózce drewna z lasu przez cały rok, bez przestojów. W zakładzie pracy było 20-30 samochodów do przewożenia drewna, tylko kierownictwo zakładu posiadało samochody osobowe.

dowód: akta sprawy: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 05.01.1996 r.- k. 6, akta osobowe ubezpieczonego-koperta – k. 34 akt sprawy: angaż z dnia 29.11.1974 r., pismo do dyrekcji z dnia 14.02.1979 r., angaż z dnia 05.03.1979 r., angaż z dnia 18.06.1979 r. , angaż z dnia 18.02.1980 r., angaż z dnia 01.09.1982 r., angaż z dnia 13.03.1985 r. , angaż z dnia 04.02.1988 ., angaż z dnia 01.07.1989 r., angaż z dnia 07.11.1990 r. , angaż z dnia 02.01.1991 r., angaż z 05.1991 r. , angaż z dnia 28.09.1992 r., wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 44 – 44 v. w zw. z kopertą k. 45 akt sprawy (00:01:54-00:13:03), zeznania świadka E. G. – k. 44 v. w zw. z kopertą k. 45 akt sprawy (00:13:15-00:23:10), zeznania świadka E. K. – k. 55-55 v. w zw. z k. 56 akt sprawy (00:03:07-00:13:19)

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

dowód: j/w

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. Ł. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony Z. Ł. w dniu 12.10.2012r. ukończył 60 lat, nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Nie pozostaje w stosunku pracy.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w D. od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A działu VIII do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.) pod poz. 2 w dziale VIII wymienione są prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych, balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów. W pkt 2 w tej pozycji znajduje się stanowisko pracy kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Postępowanie dowodowe wykazało, że praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia tj. od 13.02.1979 r. do 30.04.1995 r. w Zakładzie (...) Lasów Państwowych w G. była pracą w warunkach szczególnych wykonywał on bowiem pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony była pracą w warunkach szczególnych.

Również praca w okresie wcześniejszym tj. od 25.11.1971r. jaką wykonywał ubezpieczony była pracą w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A dział VI poz. 2 albowiem wykonywał on czynności związane z wywózką drewna z lasu.

Fakt pracy w spornych okresach został potwierdzony zeznaniami świadków: E. G. oraz E. K.. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym znali zatem charakterystykę i warunki pracy Z. Ł..

Świadkowie ci w sposób szczegółowy zeznali o charakterze wykonywanej przez Z. Ł. pracy, podkreślając że ubezpieczony po uzyskaniu uprawnień kat C pracował jako kierowca samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony typu P. i S. wywożąc drewno z lasu. Powyższe znajduje również potwierdzenie w aktach osobowych ubezpieczonego. Angaże ubezpieczonego potwierdzają w sposób nie budzący wątpliwości, że Z. Ł. wykonywał prace kierowcy w okresie 13.02.1979 r. do 30.04.1995 r.

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał je za wiarygodne.

W okolicznościach niniejszej sprawy oczywiste jest to, że również pracodawcy ubezpieczonego pracę jego postrzegali jako pracę w szczególnych warunkach, zaś uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń.

W okolicznościach niniejszej sprawy zarzut pozwanego dotyczący powołania w świadectwie pracy w warunkach szczególnych błędnych przepisów resortowych nie utrzymał się w konfrontacji z przeprowadzonym postępowaniem dowodowym, albowiem z zeznań świadków oraz z akt osobowych ubezpieczonego w sposób oczywisty wynika, iż Z. Ł. w okresie od 13.02.1979 r. do 30.04.1995 r. (tj. przez okres 16 lat 2 miesięcy i 18 dni) świadczył pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż praca ubezpieczonego jako kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3, 5 tony przekraczała wymagane 15 lat na dzień 01.01.1999 r.

Zauważyć również należy, że w okresie wcześniejszym tj . od 25.11.1971r. praca jaką wykonywał ubezpieczony była praca w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A dział VI poz. 2 albowiem wykonywał on czynności związane z wywózką drewna z lasu.

W tym stanie rzeczy z przytoczonych motywów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu Z. Ł. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz.1227 ze zm.) od dnia 12.10.2012 r. tj. od dnia ukończenia 60 roku życia nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w spornych okresach wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.